

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/49/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116205685
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2116205685.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkyň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: L. N. T., nar. XX.XX.XXXX a Y. T., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov - otec: C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XX, H. N., matka: H. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/X, F., zastúpená advokátom: JUDr. Ivana Slaninová, Horné bašty 8943/25, Trnava, na návrh starej matky : Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XX, H. N., zastúpená spoločnosťou : In Medias Res, s.r.o Sladovnícka 13, Trnava, IČO: 36863351, o úpravu styku, na odvolanie matky maloletých proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 16P/21/2016-27 zo dňa 20.10.2016 v časti úpravy styku starej matky s maloletými deťmi, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku **l e n í** tak, že stará matka je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každú prvú sobotu v kalendárnom mesiaci v čase od 09.00 hod. do 11.00 hod. s tým, že matka maloleté deti odovzdá starej matke a prevezme od starej matky v mieste jej bydliska.

Matka je oprávnená byť prítomná pri styku starej matky s maloletými deťmi po dobu prvých šiestich stretnutí.

Matka je povinná maloleté deti na styk so starou matkou pripraviť.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie na návrh starých rodičov rozhodol, nasledovne:

„1. Sú d u p r a v u j e styk starej matky Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XX, H. N. s maloletými deťmi L. N., nar. XX.XX.XXXX a Y., nar. XX.XX.XXXX T. tak, že stará matka je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 09.00 hod. do 12.00 hod. s tým, že maloleté deti si prevezme a odovzdá v byte matky a matka je povinná maloleté deti na stretnutie pripraviť. Prvé dve stretnutia sa uskutočnia v prítomnosti matky.

2. Styk starého otca s maloletými deťmi sa **n e u p r a v u j e** .

3. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania."

2. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 25 ods. 5 Zákona o rodine a vecne tým, že v danom prípade nebolo sporné, že je vhodné upraviť styk starej matky s maloletými deťmi, túto skutočnosť v zásade nenamietala ani matka maloletých detí. Zdôraznil potrebu rozvíjania maloletých detí a sociálnych väzieb

s najbližšou rodinou i širším okolím, a teda nepochybne je stretávanie maloletých detí so starými rodičmi pre maloleté deti priam nevyhnutné pre rozvoj ich osobnosti.

V priebehu konania starý otec o stretávanie neprejavil sám záujem, z vyjadrenia jeho zástupkyne vyplýva, že styk žiada upraviť stará matka.

Medzi stranami nebol v priebehu konania sporný čas stretávania sa, keď návrh bol upravený tak, aby sa styk nere realizoval i počas noci /s prespaním detí/ a aby bol prispôsobený dennému režimu maloletých detí a upraveného styku s otcom. Matka nenamietala navrhnutú úpravu styku na každú druhú sobotu od 9.00 do 12.00 hod. v deň, kedy je upravený styk s otcom, teda každú párnú sobotu v mesiaci. V tomto smere súd teda nevykonával ďalšie dôkazy. Spornou zostala prítomnosť matky pri úprave styku a s tým súvisiace navrhované dôkazy, ktoré súd zamietol. Výsluch maloletej súd nepovažuje za potrebný vzhľadom na vek maloletej a jej rozumovú vyspelosť, zvlášť s prihliadnutím na skutočnosť, že táto sa vyjadrila pri návšteve referátu poradensko-psychologických služieb. Nebolo ani sporné, že deti majú so starou matkou dobrý vzťah. Pokiaľ sa maloletá mala vyjadriť, že k starej matke chce ísť so svojou matkou, toto považuje súd za primerané jej veku a nepochybnej naviazanosti na matku, s ktorou žije a ktorá sa o ňu stará. Súd však nepovažuje za vhodné maloletú vypočúvať pred súdom s prihliadnutím na jej vek, toto by nebolo v jej záujme. Styk súd upravil v rámci adaptácie i v prítomnosti matky na dostatočný priestor pre rozvinutie vzťahu tak, aby maloletá nemala dôvod obávať sa odchodu od matky na pomerne krátke časové obdobie. Maloletý pokiaľ má problémy s adaptáciou v škôlke, toto nemožno rovnocenne posudzovať vo vzťahu k blízkym osobám, ktoré pozná /škôlka ako taká je nové prostredie, neznámi ľudia, denný režim a podobne, styk so starým rodičom je voľnejší, hravejší, a teda sa jedná o dve rozdielne neporovnateľné situácie/. Väzba detí na matku v ich veku je prirodzená, to však nebráni tomu, aby deti trávili voľný čas aj bez matky a zvykanie si detí na také dočasné odlúčenie je podľa názoru súdu v ich záujme v rámci rozvíjania osobnosti a samostatnosti. Pokiaľ ide o prítomnosť matky, súd určil adaptačné obdobie dvoch stretnutí, pri ktorých bude matka prítomná. Ďalšiu prítomnosť matky súd nepovažoval za nevyhnutnú práve i s prihliadnutím na potrebu rozvíjania ďalších vzťahov starej matky a detí, ktoré by možno vzhľadom na väzby a domáce prostredie matke venovali väčšiu pozornosť a za tým účelom nie je realizovaný styk so starými rodičmi. Navyiac matka a stará matka majú výrazne narušené vzťahy, teda prípadné konflikty by neboli v záujme maloletých detí, ale naopak, pričom neboli dané dôvody, pre ktoré by stará matka nemohla tráviť čas s deťmi sama, urobiť im program i mimo domova. Styk starej matky s deťmi nemusí byť realizovaný v jej domácnosti /môže s nimi robiť výlety, navštíviť s nimi iné miesta/, a teda bez ďalšieho sa nejedná o väzbu na domácnosť starej matky. V tomto smere súd nepovažoval za potrebné a účelné vykonávať znalecké či iné dokazovanie ohľadne užívania omamných látok otcom detí a širšej rodiny /súd upravoval styk starej matky s deťmi, nie otca a ďalších členov rodiny/. Okrem toho, že styk sa nemusí vždy a zásadne realizovať v byte starej matky, zo žiadnych relevantných dôkazov nevyplýva skutočnosť, že v rodine starej matky je prostredie ohrozujúce zdravý vývoj detí a práve stará matka počas styku je zodpovedná za to, aby sa tento styk realizoval tak, aby deti neboli žiadnym spôsobom ohrozené. Nebolo preukázané a ani namietané zo strany matky, že by prípadne i otec počas styku s deťmi v prítomnosti matky bol pod vplyvom návykových látok a že jeho užívanie týchto látok pretrváva - v takom prípade by matka nepochybne žiadala obmedzenie či zákaz styku a to sa nestalo. Nemožno potom ani spravodlivo požadovať od ďalších členov rodiny podrobenie sa takému dokazovaniu. Rovnako súd nepovažoval za účelné a hospodárne pribrať do konania znalca za účelom posúdenia nevyhnutnosti prítomnosti matky, keď v rámci psychologického vyšetrenia bola maloletá vypočutá /maloletý je vo veku, kedy sa nevie k okolnostiam dostatočne vyjadriť/ a nevznikli matkou namietané pochybnosti. Ako bolo uvedené, nie sú pochybnosti o väzbe maloletých detí na matku. Je však aj v záujme detí, aby si tieto zvykli na iné prostredie, a to i bez matky, pretože je to prirodzený vývoj osobnosti a v konečnom dôsledku bude krátkodobé dočasné odlúčenie detí od matky i v jej záujme s prihliadnutím na narodenie ďalšieho dieťaťa matky. Pokiaľ sa teda maloletá pred matkou vyjadrila, že „chce ísť s babičke s mamou“, i pri prípadnom výsluchu pred súdom je pravdepodobné rovnaké jej vyjadrenie, treba však opätovne prihliadnuť na prirodzenú reakciu dieťaťa vzhľadom na väzbu na matku. Práve jej neprítomnosť pri neskoršej realizácii styku umožní maloletým deťom prispôbiť sa i iným situáciám, čo nepochybne do budúcnosti bude mať pozitívny vplyv na ich vývoj. Styk bude realizovaný so starou matkou, ktorá nie je pre deti cudzou osobou.

Pokiaľ ide o ochorenie maloletého v súvislosti s prítomnosťou psov v domácnosti starej matky, nebolo relevantným spôsobom preukázané, že sa nachádzajú priamo v domácnosti /stará matka predloženú fotodokumentáciu namietala s tým, že psy ako šteniatka boli v domácnosti nie jej, ale dcéry/ a pokiaľ sa nachádzajú vo dvore, resp. voliére, je na starej matke, aby si počínala v záujme maloletého a aby nedošlo k ohrozeniu jeho zdravia. Súd má za to, že vzhľadom na vek detí je samozrejmosťou sústavná pozornosť voči deťom tak, aby nedošlo ani k ich zraneniu, navyiac styk bol upravený na pomerne krátke

časové obdobie, počas ktorého je na starej matke, aby ho využila výslovne venovaním pozornosti obom deťom jednak v rámci rozvíjania ich vzťahu a tiež ich bezpečnosti. Je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že stará matka je dostatočne schopná a spôsobilá sa o deti postarať po určený čas.

Uviedol, že je tiež potrebné prihliadnúť na skutočnosť, že matka v krátkej dobe očakáva narodenie dieťaťa z jej terajšieho vzťahu, s čím sú spojené jej ďalšie povinnosti. Matka je prítomná počas styku detí s otcom a ďalšia prítomnosť počas styku so starou matkou by mohla byť zaťažujúca - a naopak, počas styku detí so starou matkou bude mať matka viac času pre starostlivosť o ďalšie dieťa. Takisto bolo potrebné prihliadnúť na skutočnosť, že matka detí má vytvorenú novú rodinu, vzťahy so starou matkou či už matky alebo jej partnera nie sú dobré, a teda návštevy starej matky v domácnosti by neboli vhodné a ani v záujme detí pre prípad konfliktov a narušania domáceho prostredia matky a jej rodiny. S poukazom na uvedené má súd za to, že po uplynutí adaptačnej fázy je možné upraviť styk bez prítomnosti matky.

O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 52 CSP., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

3. Proti výroku I. tohto rozsudku podala odvolanie matka detí z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav vecí, súd prvej inštancie nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Poukázala na to, že navrhovateľka a spočiatku aj starý otec detí ako navrhovateľ žiadali upraviť styk s maloletými deťmi posledný víkend v mesiaci od soboty 10.00 hod. do nedele 15.00 hod. a na posledný júlový a posledný augustový týždeň. Otec detí má upravený právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím Okresného súdu Trnava č.k. 10P/80/2015 styk s maloletými deťmi. Matka maloletých detí nikdy nebránila a ani nebráni maloletým deťom a ani ich otcovi v stretávaní sa. Styk detí s otcom sa realizuje v zmysle už uvedeného súdneho rozhodnutia a na stretnutia viackrát prišla aj navrhovateľka, pričom matka týmto stretnutiam nebránila. Navrhovateľka prišla za maloletými deťmi aj bez otca detí a taktiež sa styk realizoval. Niet zákonného dôvodu na to, aby bol styk navrhovateľov s maloletými deťmi upravovaný. Starí rodičia môžu styk s maloletými deťmi realizovať v čase, kedy má maloleté deti u seba otec detí. Okrem toho navrhovateľka nemá vytvorené podmienky, aby sa v jej domácnosti mohli maloleté deti zdržiavať. V domácnosti s navrhovateľkou totiž žije otec detí, ktorý bol a podľa informácií matky detí aj naďalej je závislý na omamných látkach - drogách, starý otec maloletých detí, ktorý požíval alkoholické nápoje v nadmernom množstve, švagor, ktorý bol trestne stíhaný, veľmi silne agresívnej povahy, kedy v alkoholickom opojení napadol matku detí, čoho svedkom bol jej maloletý brat. Sama navrhovateľka uviedla konzumáciu alkoholu aj u neho. Pokiaľ ide o psy, sama navrhovateľka na pojednávaní potvrdila, že chová psov, pričom maloletý Y. nemôže prísť do styku so psami, o čom ako dôkaz predložila lekárske potvrdenie. Matka detí z čias, keď ešte bývala s navrhovateľom v jednej domácnosti vie, že navrhovateľka má k psom taký blízky vzťah, že ich nechávala jesť dokonca z tanierov v kuchyni. Navrhovateľka sa s deťmi videla naposledy 17.08.2016, tzn. zhruba pred 3 mesiacmi. Z vlastnej vôle maloleté deti nenavštívila a to ani keď na stretnutie išiel jej syn, teda otec detí. Maloleté sú v útlom veku a nie sú na navrhovateľku zvyknuté, hlavne maloletý Y.. Maloletý Y. nebol ani na psychologickom vyšetrení, ktoré by mohol objektívne posúdiť do akej miery je vhodné upraviť styk so starými rodičmi, pokiaľ je styk upravený s otcom maloletých detí. Na referáte poradensko-psychologických služieb sa sedenia zúčastnila maloletá L. N., avšak tamojší psychológ nie je detským psychológom a už vôbec nie klinickým psychológom. Ako matka nikdy nepopierala vzťah starej matky k maloletej, avšak dokazovanie v tomto smere na referáte sa javí ako neefektívne a nedokazuje žiadne relevantné skutočnosti. Upravovať styk s deťmi je nadbytočné, nakoľko majú umožnené sa s maloletými deťmi stretávať tak, ako bolo uvedené už vyššie. Otec detí doposiaľ nepožiadala o rozšírenie styku s maloletými deťmi a preto je nesporné, že upravený styk s deťmi v zmysle už citovaného rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 10P/80/2015 je postačujúci.

Prvoinštančný súd mal a mohol zamietnuť návrh na prvom pojednávaní, nakoľko bolo preukázané, že otec detí - syn navrhovateľov má styk s deťmi upravený a starí rodičia môžu realizovať styk s deťmi v tomto čase. Ak tak súd neurobil mal a mohol vykonať navrhnuté dokazovanie zo strany matky, kedy mali byť riadne prešetrené pomery v domácnosti starej matky, nakoľko nie je v záujme detí, aby sa zdržiavali na mieste, kde je na dennom poriadku agresivita, alkohol, prípadne drogy. Maloletý Y. vzhľadom na svoj vek nemôže byť vypočutý pred súdom, avšak malo byť nariadené dokazovanie v tomto smere prostredníctvom detského klinického psychológa prípadne znaleckým posudkom. Súd dal v zmysle Civilného mimosporného poriadku vypočuť maloletú L. N., avšak ak by sa aj maloletá vyjadrila, že chce

tráviť čas s navrhovateľkou, nebráni tomu skutočnosť, že so starou matkou môže tráviť čas každý páry kalendárny týždeň v sobotu od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepáry kalendárny týždeň v stredu od 16.00 hod. do 17.00 hod. tak, ako aj maloletý Y..

Otec maloletých detí s návrhom navrhovateľov, teda svojich rodičov súhlasí, čo je len dôkazom toho, že nie je problém v tom, aby starí rodičia realizovali styk s maloletými v čase, kedy sú maloleté deti s otcom. Pokiaľ súd kalkuluje s narodením ďalšieho dieťaťa matke maloletých detí, nie je to na mieste, nakoľko súd mal rozhodovať o okolnostiach a skutočnostiach známych v čase rozhodnutia do rozhodnutia súdu a ani v čase rozhodovania súdu nemala matka maloletých detí ďalšie dieťa. Doposiaľ nebolo zo strany súdu ani navrhovateľky preukázané, že by matka detí alebo jej súčasný partner mali s navrhovateľkou zlé vzťahy. Práve naopak matka umožňovala a umožňuje styk navrhovateľke s deťmi, aj keď tento nebol súdom upravený. Prvoinštancný súd teda tak rozhodol na základe subjektívneho pocitu, kedy nevykonal ani navrhované dôkazy, avšak akékoľvek dokazovanie nemení nič na tom, že návrh mal byť zamietnutý pre jeho nedôvodnosť a neopodstatnenosť za úplnú zákonnú bezzákladnosť. Úprava styku s blízkymi osobami prichádza do úvahy iba v ojedinelých prípadoch a to aj v takých, okrem iného keď už napríklad jeden z rodičov maloletých detí nežije a druhý z rodičov bráni blízkej rodine zo strany zosnulého rodiča v akomkoľvek kontakte s maloletými deťmi. V danom prípade nie je naplnená ani podmienka, že by si to vyžadovali pomery v rodine. Maloleté deti nemajú prerušený kontakt s navrhovateľkou. Fakticky nedošlo k prerušeniu stykov detí so starými rodičmi, ale v dôsledku zmien pomerov v rodine len k zmene ich frekvencie a charakteru. Maloleté deti sa so starými rodičmi stretávajú v rozsahu bežnom pre kontakty v rámci obdobných rodinných väzieb počas ich styku s otcom a teda neexistuje riziko ich vzájomného odcudzenia, pričom aj maloletá L. N. sa vyjadrila pozitívne vo vzťahu k navrhovateľke. Rodičovské práva matky maloletých detí boli bez zákonného dôvodu neprimerane obmedzené a taktiež boli obmedzené rodičovské práva otca detí, hoci tento by s tým súhlasil, nakoľko do budúcnosti ak by plánoval otec maloletých detí rozšíriť styk s deťmi tak každú páru sobotu v mesiaci v čase od 9.00 hod. do 12.00 hod. nebude možné, aby mal styk s deťmi upravený, nakoľko v tom čase má styk upravený navrhovateľka. Ak by odvolací súd aj napriek tomu, že matka zo zákonných dôvodov žiada, aby bol návrh navrhovateľov zamietnutý upravil styk detí s navrhovateľkou je potrebné zvážiť všetky aspekty v danej veci a prihliadnuť najmä na útlý vek maloletého Y., ktorého obdobne odlúčenie od matky spôsobuje neprimeraný stres a stretnutia bez prítomnosti matky, ktoré sa nerealizujú ani s otcom maloletých detí bez prítomnosti matky sú rozhodne v rozpore so záujmom trojročného chlapca. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh zamietla.

4. K doručenému odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník poukazujúc na to, že zo správy referátu poradensko-psychologických služieb ich úradu vyplýva, že matka a stará matka zhodne potvrdili, že obe maloleté deti majú pozitívny vzťah ku starej matke a starý otec sa aktuálne s maloletými deťmi nestretáva. Vzhľadom na uvedené doporučuje odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok v plnom rozsahu potvrdiť.

5. K odvolaniu matky podala písomné vyjadrenie navrhovateľka - stará matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Vo svojom vyjadrení uviedla, že vôbec nie je pravdou, že by matka umožňovala jej ako starej matke stretnutia s deťmi, kedy má s deťmi určený styk otec. Práve naopak, starej matke bolo opakovane oznámené a to aj počas konania aj po vyhlásení rozsudku, že kým bude ona prítomná, tzn. s otcom maloletých detí, tak deti s otcom nepôjdu a teda ich neuvidí ani otec. Stará matka teda nemala a nemá žiadnu inú možnosť ako si zachovať a ďalej budovať citový vzťah s vnúčatami, len požiadať o vydanie súdneho rozhodnutia. Návrh bol preto podaný dôvodne a bez toho, že by mu súd vyhovel by boli práva starej matky k maloletým deťom naďalej nerešpektované. Hoci rozsudok nenadobudol právoplatnosť snažili sa apelovať na matku, aby umožnila stretnutie detí so starou matkou podľa rozsudku aspoň jedenkrát, čomu matka nevyhovela, hoci vo svojich prejavoch v konaní uvádzala, že pár hodín stretnutí by vedela akceptovať. Ak by skutočne prebiehali stretnutia so starými rodičmi ako v iných rodinách a neboli by vzájomné vzťahy medzi starou matkou a matkou detí zhoršené ako sa snaží súdu predostrieť matka, nebolo by vôbec potrebné obracať sa v tejto veci na súd. Aj teraz napriek existencii rozsudku súdu prvej inštancie matka využila, že v dôsledku odvolania nenadobudol právoplatnosť a starej matke neumožnila ani jedno stretnutie v hodinách určených v rozsudku. Na základe uvedených skutočností navrhla napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť.

6. K vyjadreniu navrhovateľky podala vyjadrenie odvolateľka, tzn. matka detí, a uviedla, že po tom, čo bol maloletým deťom v súdom rozvodovom konaní určený styk s ich otcom za prítomnosti matky, občas prišla s otcom detí aj navrhovateľka. Navrhovateľke bol umožnený styk s deťmi bezproblémovo

a vždy keď o to prejavila záujem. Po tom, čo podala navrhovateľka úplne bezdôvodne návrh na súd vo veci určenia styku s deťmi, sa jej matka detí spýtala, že prečo to urobila, keď jej v styku bránené nikdy nebolo. Navrhovateľka uviedla, že ona trvá na styku len v jej domácnosti. K tejto požiadavke navrhovateľky matka uvádza, že toto rozhodne nie je v záujme detí, aby sa nachádzali v ich útlom veku v domácnosti navrhovateľky a bez prítomnosti matky. V tejto domácnosti bola matka detí fyzicky a verbálne napadnutá otcom detí, bolo podané v tomto smere aj trestné oznámenie, otec detí reálne býva v domácnosti navrhovateľky, kde má aj trvalý pobyt a naďalej je závislý na drogách a alkohole a aj z tohto dôvodu má určený styk s maloletými deťmi za prítomnosti matky. Okrem toho otec je závislý aj na hazardných hrách a opakovane bol neúspešne liečený zo svojich závislostí. Opäť zdôraznila, že v domácnosti navrhovateľky sa nachádzajú psy, ktoré sa bežne pohybujú po vnútrojzku domu. Tieto psy patria dcére navrhovateľky, ktorá má tiež v domácnosti navrhovateľky trvalý pobyt a reálne túto obýva. Maloletý Y. má zdravotné problémy a lekár výslovne neodporúča pobyt maloletého v domácnosti, v ktorej sa nachádzajú psy. V domácnosti navrhovateľky sa nachádza aj jej starší syn, ktorý konzumuje alkohol vo vyššej miere, bol trestným súdom odsúdený za páchanie trestnej činnosti a bol vo výkone trestu odňatia slobody. V neposlednom rade v jej domácnosti žije aj jej manžel, ktorý požíva alkoholické nápoje vo vyššej miere, čo bolo v konaní aj preukázané. Celý návrh navrhovateľky považuje matka detí za vykonštruovaný, pretože matka jasne navrhovateľke povedala, že vždy keď bude chcieť môže sa s deťmi stretnúť a že jej ich aj privezie napr. do detského kútika. Navrhovateľka s týmto pred matkou detí súhlasila, ale aj napriek tomu podala návrh na súd. Otec detí nevyužíva svoje právo na styk s nimi už minimálne dva mesiace a ani výživné neplatí, dokonca ani navrhovateľka matku detí počas tohto obdobia ani len nekontaktovala. Matka je toho názoru, že ide len o šikanu zo strany otca maloletých detí prostredníctvom navrhovateľky. Vyjadrenia, ktoré sú uvedené v podaní zo dňa 30.12.2016 sa nezakladajú na pravde na rozdiel od tvrdení matky maloletých detí, ktoré sa dajú objektívne preukázať. Svoje tvrdenia navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, v tomto prípade sú dôvody hodné osobitného zreteľa na posúdenie celého tohto konania a nie je dôvodu, aby súd návrh nezamietol.

7. Odvolateľka prostredníctvom advokáta podala ďalšie vyjadrenie doručené odvolaciemu súdu 25.05.2017. Opätovne namietala, že súd prvej inštancie sa nie dostatočne venoval otázke záujmu maloletých detí a hlavne prostrediu kam by si ich stará matka počas upraveného styku zaviedla, ide o domácnosť starej matky, ktoré prostredie považuje za nevhodné a rizikové. Takisto nevenoval pozornosť ani podmienke, či došlo k reálnemu obmedzeniu styku starej matky s deťmi. Okrem toho nesprávne vyhodnotil i situáciu v rodine matky, ku ktorej dôjde s nadchádzajúcim pôrodom dieťaťa a tým súvisiacou potrebou budovať väzby maloletých detí s ich novým súrodencom. Znovu navrhla rozhodnutie zmeniť a návrh starej matky zamietnuť.

8. O odvolaní matky odvolací súd rozhodol rozsudkom č.k. 24 CoP/65/2017-61 zo dňa 31.05.2017 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku potvrdil. Na dovolanie matky maloletých Najvyšší súd SR rozsudok odvolacieho súdu uznesením č.k. 3Cdo 111/2018 zo dňa 20.06.2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 v čase podania odvolania účinného OSP, aktuálne § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 OSP, akt. § 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 201 a § 202 OSP, akt. § 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP, akt. § 127 a § 363 CSP), po nariadení pojednávania a doplnení dokazovania opätovným výsluchom účastníkov, prešetrením pomerov u navrhovateľky, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), dospel k záveru, že odvolanie matky v napadnutej časti úpravy styku je dôvodné len čiastočne, v dôsledku čoho je namieste rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmeniť.

10. Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa bola úprava styku navrhovateľov - starých rodičov s maloletými deťmi - ich vnúčatami. Nakoľko odvolanie bolo podané len proti výroku I. rozsudku, odvolaním nenapadnutý výrok II. nadobudol právoplatnosť. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bol tento styk upravený len so starou matkou (výrok I. napadnutého rozsudku).

11. V zmysle § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, ust. § 25 a § 26 sa pritom použijú primerane.

12. Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami (§ 116 Občianskeho zákonníka). Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

13. Ustanovenie § 25 je špeciálnym ustanovením vo vzťahu k ustanoveniu § 24, keďže sa dotýka len jedného prvku práv, a to styku s maloletým dieťaťom. Pojem záujem dieťaťa nemožno chápať zužujúco len ako "záujem zdravia dieťaťa", ale ho je treba chápať čo najextenzívnejšie.

14. Blízkou osobou v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka je pritom príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich druhá z nich dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Príbuznými v priamo rade - v priamom pokolení sú pritom priami predkovia a priami potomkovia, teda i starí rodičia.

15. Citované zákonné ustanovenia tak umožňujú súdu upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami za splnenia dvoch podmienok a to vtedy, ak je preukázané, že takáto úprava bude v záujme dieťaťa a zároveň si to vyžadujú pomery v rodine.

16. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Podľa čl. 41 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá v čl. 41 ods. 4 ustanovuje, že starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť a práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Ústavný súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval, že úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale prostredníctvom tejto úpravy prispieva k ich garancii, preto nemôže byť v nesúlade s čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, a že štát zasahuje do úpravy styku rodičov s dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách, v prípadoch, keď sa rodičia o styku nedohodnú (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 06. 07. 2006 sp. zn. PL.ÚS 26/2005). V článku 41 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky je zakotvené, že podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 5 tohto článku ustanovuje zákon. Týmto zákonom je práve Zákon o rodine, ktorý neupravuje iba styk rodičov s deťmi, ale aj styk s blízkymi osobami. Úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami vyjadruje záujem štátu o udržanie rodinných vzťahov. Dieťa samotné je bytosťou jedinečnou, obdarenou neodňateľnými, nescudziteľnými, nepremlčateľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine to najlepšie. Dieťa má právo aj na lásku a starostlivosť starých rodičov. Ak je dieťaťu toto právo upierané, musí štát využiť svoje mocenské oprávnenie a prostredníctvom súdu ako príslušného orgánu zabezpečiť, aby právo maloletého dieťaťa a to i v prípade nesúhlasu niektorého z rodičov bolo zabezpečené.

18. Na odvolacom pojednávaní navrhovateľka -stará matka zotrvala na návrhu s tým, že by sa chcela stretávať s oboma deťmi, ale nie je jej to zo strany matky a jej partnera umožnené. Je pravdou, že naposledy mala snahu stretnúť sa s deťmi v auguste 2017, kedy prišla do domácnosti matky, byť bol celý otvorený a pri deťoch bol matkin partner, vzhľadom na vytvorenú situáciu jednoducho nebolo možné s deťmi nadviazať kontakt. Matkin partner vykrikoval na deti, že či sa chcú s babkou stretnúť, deti sedeli v kúte a len odpovedali, že nie, nemala možnosť sa k nim ani priblížiť. Vidí, že zo strany partnera matky je veľká manipulácia s deťmi a myslí si, že manipuluje aj matku detí. Od tejto doby sa už o kontakt ani nesnažila, pretože matku pozná a vie, že by jej telefón ani nezdvihla. Za deťmi v škôlke nebola, ale má informácie, že matka v škôlke zakázala učiteľkám, aby jej neumožnili s deťmi sa stretávať sa. Otec maloletých detí je jej syn, bývajú v spoločnej domácnosti, ale obdobne ako jej, styk s deťmi sa neumožňuje ani jemu. S matkou a s deťmi sa nekontaktujú, pretože vedia ako sa vyvinula situácia, keď tam v minulosti prišli. Vždy sa do toho zamiešal matkin partner a vulgárne otcovi detí odmietol možnosť stretnúť sa s deťmi. Bola by ochotná prijať akúkoľvek formu možnosti stretnúť sa s vnúčatami, keby matka bola ochotná jej umožniť tak aspoň každú druhú sobotu popoludní aspoň na niekoľko hodín. Má záujem o stretnutie sa s oboma deťmi a nielen s maloletou L.. Čo sa týka prítomnosti psov, je pravda, že ich majú štyri, ale tieto majú svoju voliéru, vzadu na záhrade, mimo ich bývania v dome. Vnúčatám sa v minulosti venovala, mali spolu veľmi pekný vzťah, deti k nej utekali, viazali sa na ňu, napr. chodili na kúpaliská, čo matka nemôže poprieť. Nakupovala im potrebné veci jarné, zimné oblečenie, to matka veľmi dobre vie. Celú rodinu syna podporovala, zariadili im celý byt.

19. Matka detí zotrvala na všetkých odvolacích dôvodov. Má za to, že v danom prípade neboli naplnené podmienky tak ako to vyžaduje § 25 Zákona o rodine, aby súd styk maloletých detí so starými rodičmi upravil. Maloletá L. si pamätá a má zážitky z obdobia, keď žili so starou matkou v domácnosti a s ostatnými členmi rodiny. Poukazuje na jej výpoveď pred súdom v exekučnom konaní. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh na úpravu styku zamietol aj vo vzťahu k starej matke maloletých detí.

Vzhľadom na odstup času a zmenu pomerov spočívajúcu v tom, že má vytvorený nový vzťah, došlo k zmene ponímania rodiny aj u maloletých detí, ktoré za svojho otca aktuálne už považujú jej partnera a za rodinu jeho širšie príbuzenstvo. Otec detí, aj pokiaľ žili spolu, veľký záujem o deti nemal. Maloletá L. si pamätá, napr., že keď otec bol opitý a vykrikoval na nich a maloletý Y. si nepamätá len preto, že z tej domácnosti odišli ešte pred jeho narodením. Maloletý Y. považuje jej priateľa vlastne za svojho otca, je naňho veľmi naviazaný a jeho otec je pre neho cudzou osobou. Čo sa týka maloletej L., nikdy ju nedávala varovať starej matke. Maloletá ako malička bola na hračky a keď od babky hračky dostala, tak mala rada babku, ale keď darček nedostala, o babku veľký záujem nemala. Čo sa týka stretnutí detí so starou matkou, prvé dve sa nemohli realizovať, pretože deti boli choré, stará matka začala vyvolávať lekárke, že prečo vydáva potvrdenia o tom, že deti sú choré a tretie stretnutie bolo tak, že maloletý Y. si babku vôbec nevšimol, pobehoval po byte, maloletá L. čítala knihu a keď ju babka nasilu začala ťahať za ruku, bránila sa. Do toho sa potom zamiešal jej priateľ, ktorý je vlastne novým otcom detí a on ich vychováva, on sa o ne stará. Čo sa týka návštev otca, stalo sa, že prišiel v sprievode svojej matky, ale bol pod vplyvom alkoholu, ale zakázali volať políciu, prostredníctvom ktorej vlastne chcela preukázať, že bol pod vplyvom alkoholu. Potom malo byť stretnutie, na ktoré sa odvoláva aj stará matka detí, otec ešte niekoľko krát mi sms-kou oznámil, že príde, v skutočnosti však neprišiel a pritom svoju matku oklamal, že sa deťmi bol. Koľko krát rušili vlastný program a nakoniec otec sa vôbec neobjavil. Otec na výživnom dlh momentálne nemá. Vie, že otec nežije usporiadane, videla, že otec spal na urgente a aj jej rodinní príslušníci ho vidia na lavičkách po M., či je už pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok.

20. Otec detí súhlasil, aby súd upravil styk jeho matky s maloletými deťmi. Čo sa týka jeho styku s deťmi, vie, že ho má upravený na párnú stredu a nepárnú sobotu s tým, že si má chodiť pre deti k matke. Styk má upravený v prítomnosti matky, deti však nevidel tri roky, pretože matka mu to neumožňuje. Keď sa naposledy Y. pýtal, že prečo nechce ísť so mnou, tento odpovedal, že nevie, ale hneď sa do toho zamiešal matkin partner, že na čo sa malého pýtam takéto hlúposti. Ten posledný styk trval vlastne len niekoľko minút (desať), keď prišli práve z obchodu a on sa deťom mal možnosť iba prihovoriť.

21. Zo správy o prešetrených pomeroch u navrhovateľky Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, Trnava bolo zistené, že dňa 16.12.2019 sa pokúsili vykonať šetrenie v domácnosti starej matky Y. T., nar. XX.XX.XXXX na adrese H. N., Y. č. XXX/XX. Šetrenie bolo neúspešné, nakoľko sa v domácnosti nachádzala iba žena, ktorá sa nepredstavila, odmietla vykonať šetrenie a uviedla, že stará matka je v práci, tak poskytli telefonický kontakt na naše oddelenie pre starú matku detí. Dňa 19.12.2019 opakovane vykonali šetrenie v uvedenej domácnosti, šetrenie bolo úspešné. V čase šetrenia bola v domácnosti prítomná stará matka, ktorá umožnila vykonať šetrenie. Zistili, že ide o dvojpodlažný rodinný dom (ide o dve samostatné bytové jednotky so samostatnými vstupmi do domu) s kuchyňou, príslušenstvom, dvorom a záhradou, ktorý je v osobnej vlastníctve starej matky. Na prízemí sú 4 obytné miestnosti - býva tam stará matka Y. T., nar. XX.XX.XXXX (zamestnaná v H. A. ako ergoterapeut so zárobkom 800 eur + 520 starobný dôchodok), jej manžel M. T., nar. XX.XX.XXXX (starobný dôchodca), otec malol. detí C. T., nar. XX.XX.XXXX (zamestnaný v E. L. ako operátor). Na prvom poschodí sú 3 izby, kde žije slobodná dcéra starej matky Y. T., nar. XX.XX.XXXX (zamestnaná v H. A. ako opatrovateľka) a slobodný syn starej matky E. T., nar. XX.XX.XXXX (zamestnaný v T. T. M. ako rozvozca jedál). Stará matka má pre maloleté deti na prízemí k dispozícii samostatnú izbu, ktorá by bola v prípade návštevy detí v jej domácnosti obratom zariadená a spĺňala by všetky potreby detí. V čase šetrenia bola hygiena celej domácnosti na vysokej úrovni a zásoby potravín v dostatočnom množstve, žiadne nedostatky sme nezistili.

Stará matka pri pohovore uviedla, že nemá žiadne exekúcie, je dôchodkyňa a ešte aj zamestnaná, pracuje od 07.00 hod. do 15.00 hod., je zdravá, má problém len s chrbticou, nepije a nefajčí. Podľa jej slov sú vzťahy v domácnosti normálne a pokojné. Jej mladší syn (otec maloletých detí) býva s nimi v spoločnej domácnosti, pracuje na zmeny, s deťmi sa nestretáva. Stará matka sa vyjadrila, že sa túži stretávať so svojimi vnúčatami, pomáhať synovi s ich výchovou, viesť ich k plnohodnotnému zdravému fyzickému a psychickému vývoju, tráviť s nimi voľný čas a samozrejme udržiavať tým aj vzťah s ich

matkou. Na záver uviedla, že partner matky detí túto ovplyvňuje proti nej, naposledy bola s deťmi v auguste 2017.

Je im známe, na návrh starej matky Y. T. prebiehalo na Okresnom súde v Trnave konanie č. 19Em/1/2017 o výkon rozhodnutia o úprave styku starej matky s deťmi. V predmetnej veci bola vypočutá i maloletá L. N. T., z výpovede ktorej vyplynulo, že nemá vybudovaný žiadny vzťah so starou matkou. Vyjadrila sa, že ju nemá rada, nevedela však povedať prečo. Na otázku položenú súdom ďalej uviedla, že jej bývalý táto C. bol opitý a ona nechce ísť do toho domu. Keď bol opitý, iba ležal na gauči, nechodil s nimi ani na prechádzky. Uznesením Okresného súdu v Trnave č.k.19Em/1/2017-50 zo dňa 11.03.2019, právoplatným dňa 18.05.2019 súd návrh oprávnenej starej matky na výkon rozhodnutia zamietol. Tu poukazujú na fakt, že voči predmetnému rozhodnutiu stará matka nepodala v zákonnej lehote odvolanie. Súčasne oznámili, že dňa 17.12.2019 na oddelení vykonali pohovor s matkou malol. detí a pokúsili sa zistiť i aktuálny názor maloletých detí, tieto zhodne uviedli, že na babku Y. T. si nepamätajú (zápisnica z pohovoru v prílohe).

22. Kolízny opatrovník bol prítomný pri pohovore s deťmi a uviedol, že deti sa nechcú vyjadrovať k rodine otca, veľa nerozprávajú, ale tvrdia, že babku - navrhovateľku si nepamätajú, stále spomínajú priateľa matky, ktorého považujú za svojho otca a sú stotožnení s jeho rodinou. Za danej situácie, preto mení svoj návrh v danej veci a navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh starej matky na úpravu styku s maloletými deťmi zamietol. Zastáva názor, že by nebolo vhodné autoritatívnym rozhodnutím zasahovať do sveta detí, narúšať ho a násilne ich nútiť k stretávaniu sa s navrhovateľkou, čo by nebolo v ich záujme. Chce vytknúť otcovi, že netrval na realizácii upraveného styku s ním, že toto zanedbal, keď zo strany matky zo začiatku bola ochota otcovi tento styk umožňovať. Pokiaľ sa v stanovený termín styk nemohol realizovať, bola ochotná matka dať náhradný termín, čo však otec nevyužil a postupne sa situácia dostala až do roviny, že otec teraz deti nevidel už takmer tri roky. Práve prostredníctvom styku otca s deťmi, mohol byť zachovaný aj vzťah detí k babke.

23. Odvolací súd pri rozhodovaní, keďže ide o rozhodovanie o maloletých sa riadil zásadou prihliadania na záujem dieťaťa. Zo širšieho pohľadu v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Aj týchto dokumentoch sa akceptuje sa potreba dieťaťa rozvíjať pozitívne rodinné vzťahy aj so širšou rodinou, s ktorou má citové väzby. Súd však musí prihliadať aj na vek, zdravotný stav a pod. týchto príbuzných. Zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia, ktorí majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným presvedčením. Súd musí so zreteľom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa uvážiť aj jeho názor podľa § 43 Zákona o rodine.

Záujem dieťaťa však nie je pri úprave styku s blízkymi osobami jediným kritériom. Druhým podstatným kritériom je to, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, ktoré je žiaduce zisťovať aj v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je pritom dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k blízkym osobám, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti v danom prípade na strane starých rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a starých rodičov a podobne.

24. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku v napadnutej časti i celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zaujal správny názor, že pomery v rodine a aj záujem maloletých si vyžaduje upraviť styk detí so starou matkou zo strany otca. Súd má za to, že medzi matkou detí a starou matkou aktuálne už viazne vzájomná komunikácia, vzhľadom na zmenu pomerov na strane matky došlo k zmene v jej chovaní a aj k jej postojom k možnému stretávaniu sa navrhovateľky s maloletými deťmi a to predovšetkým pod vplyvom nového partnerského vzťahu. Matka detí už uprednostňuje rodinu nového partnera, dáva ju do popredia a súhlasí s včlenením detí do jeho rodiny, čo všetko má za následok, že kontakt maloletých detí so starou matkou zo strany otca bol zo začiatku veľmi sporadický, krátkodobý a aktuálne už nie je žiadny. Matka pritom neuviedla žiadne argumenty, pre ktoré by stará matka sa s deťmi nemohla stretávať, okrem tvrdenia, že deti si obľúbili jej partnera, majú ho za otca, tento si ich obľúbil, vychováva ich, stará sa o nich, otca im nahradzuje a mieni si ich osvojiť.

Takéto konanie dospelých nemôže súd považovať za konanie, ktoré je v najlepšom záujme dieťaťa, deti majú právo na svojich oboch rodičov a na udržiavania vzťahov aj s rodičom, ktorému nie sú zverené

do starostlivosti a aj s blízkymi príbuznými. Preto pomery v rodine dieťaťa skutočne vyžadujú súdnu úpravu styku navrhovateľky s maloletými.

25. Podľa výsledkov zisťovania pomerov kolíznym opatrovníkom neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by mali byť dôvodom a príčinou, pre ktoré by súd nemal styk starej matky s deťmi upraviť.

26. Odvolací súd neakceptoval námietku matky, ktorou poukazuje na záujem detí a skutočnosť, že deti nemajú ku starej matke vytvorenú žiadnu citovú väzbu. Odvolací súd nespochybňuje, že obe deti sú veku, kedy si vytvárajú väzby na osoby, s ktorými sú v kontakte a s ktorými im je kontakt umožnený. Zo strany matky nebolo popreté, že mal. L. N. v minulosti už vzťah k starej matke citovú väzbu vytvorenú mala. Pod vplyvom rozpadu manželstva rodičov, vytvorením nového partnerského vzťahu matky a tiež vplyvom jej partnera je aktuálne tento vzťah zo strany maloletej zmenený na nezáujem. Nemožno preto v danom S prihliadnutím na vek maloletej nemožno preto v danom nezohľadňovať tieto skutočnosti. Záujmom dieťaťa a tu, oboch maloletých, je nesporne vytvárať si väzby s blízkou rodinou, ktorou je pre maloletých aj rodina zo strany otca, keďže vzťah dieťaťa so starými rodičmi je veľmi významný a dôležitý v živote dieťaťa, pozitívny vzťah k starým rodičom a ich kontakt je pre dieťa podnetný a obohacujúci.

27. Je vecou rodičov, teda aj matky, aby umožnila maloletým rozvíjanie týchto väzieb. Odvolací súd apeluje na matku, že ukončením spolužitia s otcom dieťaťa, nie je v záujme maloletých odcudziť sa starej matke, ktorá o deti prejavuje záujem a chce sa s nimi stretávať. Konflikt a rozvod rodičov nesmie byť na ujmu maloletých a rozvíjanie vzťahov s blízkou rodinou do budúcnosti. Rodič, ktorý má vo svojej starostlivosti maloleté dieťa, formuje aj jeho vzťah, či už priamo alebo nepriamo k ostatným príbuzným. Vzťah k ostatným príbuzným býva spravidla na prospech maloletemu dieťaťu o čom niet dôvodu pochybovať ani v tomto prípade. Toto by si matka detí mala uvedomiť a okrem toho, že podporuje deti k udržiavaniu vzťahov s rodinou jej partnera, by nemala brániť ani v zachovaní vzťahov s rodinou ich biologického otca, ktorý zatiaľ nebol na svojich rodičovských právach žiadnym spôsobom obmedzený. Maloleté deti sú vo veku, kedy ich vzťahy aj k širšej rodine formujú a záleží predovšetkým na matke a jej prístupe, aké vzťahy si deti k týmto osobám vytvoria. Ani jedno z maloletých detí nie je vo veku, kedy by súd mal prihliadať na jeho názor. Obe deti sú ešte ľahko ovplyvniteľné, či už matkou, alebo danou situáciou.

28. Vzhľadom na tieto skutočnosti odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie považoval za potrebné styk starej matky s maloletými upraviť.

29. Nakoľko matka s deťmi žije v novom prostredí s novým partnerom, ktorý zasahuje aj do možnosti stretávania sa s deťmi s otcom, a aj starou matkou, odvolací súd považoval za vhodnejšie stretávanie sa maloletých so starou matkou v mieste bydliska starej matke, pričom počas prvých šiestich stretnutí matka je oprávnená byť prítomná počas styku.

30. Čo sa týka vymedzenia času, za primerané odvolací súd považoval, aby sa stará matka mala možnosť s maloletými stretnúť každú prvú sobotu v kalendárnom mesiaci v čase od 09.00 hod. do 11.00 hod. s tým, že matka maloleté deti odovzdá starej matke a prevezme od starej matky v mieste jej bydliska s tým, že matka je povinná maloleté deti na styk so starou matkou pripraviť. Styk upravený na 2 hodiny v jeden deň - prvú sobotu každý kalendárny mesiac, súd považuje za dostatočný po zohľadnení aktuálnych pomerov na strane maloletých detí a ich veku. Určený rozsah styku maloletých detí so starou matkou a rodičmi zohľadňuje nielen vek, ale aj aktuálne potreby detí, pričom počas prvých 6 stretnutí matka má právo byť na týchto stretnutiach so starou matkou. Týmto súd sledoval záujem detí, aby sa pomocou prítomnosti matky vedeli prispôbiť novej situácii, zohľadňujúc obdobie ich vývinu, väzbu na matku a potrebu obnovenia resp. nadviazania kontaktu so starou matkou. Práve matka maloletých sa takto stáva ústrednou postavou, ktorá svojou autoritou a vplyvom na maloleté deti dokáže dosiahnuť, aby deti na tieto stretnutia boli primerane pripravené, aby styk prebehol v atmosfére kludu a pohody a bol na prospech a v záujme detí, k čomu však musí svojím chovaním a citlivým prístupom prispieť i navrhovateľka.

31. Odvolací súd neakceptoval ani tie odvolacie námietky matky, ktorými poukazuje na možnosť realizácie stretnutí starých rodičov s vnúčatami v priebehu styku otca s maloletými, ktorú možnosť otec nevyužíva, čím oberá aj starú matku o možnosť stretávania sa s deťmi, nakoľko z obsahu spisu je zrejmé, že kontakt otca s maloletými sa nerealizuje už vôbec a medzi rodičmi dochádza ku problémom v

komunikácii ohľadne stretnutí ,otec od možnosti stretávať sa s deťmi pod vplyvom aktuálnych okolností upúšťa, matka už na stretnutiach otca s deťmi ani nemá záujem, poukazuje na závadové chovanie otca a súhlasí, že deti sa už včlenili do rodiny jej partnera.

32. Takáto úprava styku nie je trvalá a v prípade zmeny pomerov na strane detí do budúcnosti, je možné požiadať o jej zmenu.

33. Z uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 388 Civilného sporového poriadku v napadnutom výroku zmenil rozsudok súdu prvej inštancie spôsobom uvedeným vo výroku I. tohto rozsudku.

34. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku v sporení s § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

35. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).